

چکیده

پس از اینکه تولید داخلی در کشور رونق گیرد و مردم استفاده از آن را اولویت قرار دهند کارگاه ها و کارخانه های داخلی نیز رونق میگیرند و برای افزایش تولید خود کارگرها و کارمندهای دیگری این مورد باعث کاهش نرخ بیکاری شده و به ریشه کن کردن بیکاری نیز کمک .استخدام می کنند از طرفی پس از رونق یک کسب و کار ، ساز و کار پیشرفت نیز برای آن کار پیش رو و .میکند اولویت قرار میگیرد و این یعنی افزایش کیفیت و در نتیجه در سری های بعدی استفاده از جنس خوب و مرغوب همینطور از سوی دیگر خرید تولید داخلی اتکا به خارج از کشور را کاهش میدهد و در این صورت تحریم و سایر موارد اثری بر زندگی مردم نداشته و سبب بی تاثیری تحریم ها و رشد قدرت اقتصادی مردم می شود.از سوی دیگر واردات کم می شود و در نتیجه خروج ارز از کشور کاهش می یابد و همینطور با ارتقای صنایع و افزایش کیفیت در آنها میتوان در بازار های جهانی نیز حاضر شد و .در این صورت علاوه بر اینکه واردات کم می شود و خروج ارز کاهش می یابد

میتوان روی صادرات و ارز آوری برای کشور نیز توسط صنایع حساب باز کرد .البته این فواید علاوه بر فواید دیگر مانند ماندگاری ظرفیت شغلی فعلی کشور که در صورت عدم استفاده از تولیدات داخلی ممکن است کاهش یابد است .همچنین با افزایش تولیدات و ...درآمد دولت حاصل از مالیات نیز افزایش می یابد و این یعنی بهبود روند مدیریتی کشور و بهبود قوه ی دفاعی و امنیتی کشور و تامین امنیت هر چه کامل تر مردم کشورمان همچنین به مرور با استفاده از محصولات داخلی میتوانیم شاهد کاهش قیمت این محصولات نیز باشیم چون با افزایش میزان تولید و تولید انبوه ، قیمت تمام شده برای کارخانه ها نیز کاهش می یابد و این سبب کاهش قیمت محصولات داخلی نیز میگردد همانطور که در حال حاضر در چین چون مصرف کننده ها زیاد هستند و در نتیجه تولیدات بصورت انبوه می باشند قیمت تمام شده و در نتیجه قیمت کالاها پایین می باشد و به همین دلیل میبینیم که قیمت کالا های چینی حتی در بازار های ایران نیز ارزان تر می باشد.

کشور ما علی رغم بهره مندی از منابع و امکانات غنی با مسائل و مشکلاتی روبه رو است. رهبر معظم انقلاب در دیدارهای مختلف راهکارهایی را برای مقابله با مسائل و مشکلات اقتصادی کشور و بهبود وضع معیشت مردم ارائه کرده اند. ایشان معتقدند حل مشکلات از جمله مشکلات اقتصادی کشور در گرو تقویت تولید داخلی و عمل به سیاست های اقتصاد مقاومتی می باشد. با توجه به وضعیت اقتصاد کشور و بالا بودن نرخ بیکاری، حکایت از تولید داخلی اهمیت دو چندان می یابد. در این خصوص، لازم است که ضمن بررسی مزیت های حمایت از تولید داخلی بر جوامع، راهکارهایی برای تقویت و گسترش تولید ملی بیان گردد.

برای چندمین سال پیاپی، مقام معظم رهبری روی موضوع «تولید» تاکید کردند. این تاکید و تکرار مساله تولید، یک نگاه فنی و کارشناسانه است و از الگوی ایرانی و اسلامی پیشرفت ریشه می گیرد. در الگوی ایرانی و اسلامی پیشرفت، محور برنامه ریزی اقتصادی کشور، اقتصاد مقاومتی است و در رکن بعدی نیز، اقتصاد مقاومتی تولید و رونق تولید به عنوان یکی از دو رکن اصلی شناخته می شود اینکه تولید چرا تا این حد اهمیت می یابد به دلیل آثار اعجاب انگیزی. مساله جهاد اقتصادی است دراین مقاله آثار تولید ملی در جوامع مورد بررسی قرار می گیرد..است که تقویت تولید خواهد داشت

مفهوم شناسی

تولید ملی

از نظر علم اقتصاد تولید ملی عبارت است از

جمع ارزش کالاها و خدمات تولید شده در یک کشور در طول یکسال (سیدامیر سیاح - ۹۱)

و نیز گفته شده

آنچه که شهروندان یک کشور اعم از مقیم یا مهاجر برای آن کشور ارزش افزوده ایجاد می کنند که از

فرمول زیر بدست می آید: (الیاس نادران - ۹۱)

تولید ملی = استهلاك - ارزش افزوده

اما به عبارت ساده تر می توان گفت تولید ملی شامل کالاها و خدماتی می شود که مراحل تولید و

ساخت و فناوری آنها بدست مردم یک منطقه جغرافیایی صورت گرفته باشد

تعریف جوامع

گروه (های) انسانی است مشروط بر این در اصطلاح جامعه شناسی جوامع جمع جامعه است و جامعه

انسانی پایدار باشند که از نظر سرزمینی، حاکمیت یا انتظارات فرهنگی با هم وجهه که، دارای تعامل

اشتراک دارند. جامعه خود به تناسب الگوی روابط بین افراد آن، قابل دسته بندی به زیر مجموعه های

جمعیتی است تا با ماحصل تجميع آنها جامعه را بسازند

و در هر جامعه، باورها و اعتقادات جمعی فارغ از معقول یا غیر معقول بودن آنها، ارزشها

آن جامعه را می سازند که همواره می تواند دستخوش تغییرات تدریجی باشد هنجارهای اجتماعی

مشارکت جمعی افراد جامعه، فرصت ها و مزایایی را در اختیار افراد قرار می دهد که امکان تأمین آن به

شکل فردی، مقدور نیست. از این رو با تعریف جامعه با مفهوم منافع جمعی روبرو می شویم که باید آن

را از منافع شخصی متمایز دانست؛ هر چند در بسیاری از موارد، این دو مفهوم، نسبت به هم،

همپوشانی (برابر کردن یا موازی سازی) دارند

در یک مفهوم ساختارگرایانه، جامعه را می‌توان به عنوان یک بستر اقتصادی، صنعتی، فرهنگی دانست که از مجموعه متنوعی ضمن متمایز بودن از یکدیگر همواره با هم در تعاملند و روابط عینی بین آن‌ها برقرار است؛ در حالی که مجموعه افراد غیر مرتبط را که در یک محیط به سر می‌برند نمی‌توان یک هم هست؛ و احیاناً منجر به تعامل علم ساختی جامعه دانست. این تعامل حتماً تعامل فرهنگ ساختی بنابراین، یک عده مهاجر یا پناهنده که مثلاً در یک اردوگاه، به مدت سه ماه گرد هم آمده‌اند اگر چه بسیار باشند، به عبارتی در این تعریف نمی‌گنجد و جامعه محسوب نمی‌شوند. زیرا شرط تعامل پایدار و تعامل فرهنگ ساختی را ندارد.

تولید ملی از منظر اسلام

در نصوص دینی ما تأکید فراوانی هم بر مقوله کار و هم بر مقوله تولید گردیده است. قرآن کریم، به صراحت، بیان می‌دارد: "لیس للانسان الا ما سعی" (هیچ چیزی برای انسان جز آن چه که تلاش می‌کند نیست). (النجم: ۳۹) در واقع اگر کشوری بخواهد توسعه پیدا کند راهی به جز کار و تلاش پیش روی خود ندارد. هم چنین در روایات حضرت رسول (ص)، صراحتاً، بحث تلاش برای تأمین معاش جهاد فی سبیل الله تعبیر شده است و خود حضرت، با تمام شان و منزلتی که داشتند، بوسه بر دست کارگر می‌زدند. این نشان دهنده مقام کارگر در مجموعه ارزش‌های اسلامی است. فرازهایی از فرمایش حضرت علی (ع) در نهج البلاغه در خصوص حمایت از کسانی که، در بخش‌های مختلف برای رفاه و آبادانی جامعه تلاش می‌کنند، نیز ناظر بر همین مسئله است. حضرت در نامه ۵۳ نهج البلاغه به اهمیت تولید کنندگان برای قوام نظام و زندگی مردم اشاره می‌کنند. در یک فراز حضرت افراد جامعه را به چهار گروه تقسیم می‌کند: سپاهیان، مالیات دهندگان، کارگزاران دولت و تجار و صاحبان صنایع و، بعد از این که اهمیت هر کدام را بیان می‌کنند، در بخش آخر می‌فرمایند: بازرگانان و صاحبان صنایع کسانی هستند که قوام تمام گروه‌های قبل بستگی دارد به تلاشی که آنها انجام می‌دهند. حضرت می‌فرماید: این‌ها کسانی هستند که از راه‌های دور با تحمل مشکلات اسباب آسایش بنابراین باید تولید کنندگان مورد و زندگی مردم را فراهم می‌کنند و در اختیار آنها قرار می‌دهند حمایت جامعه قرار بگیرند. در فرازی از این نامه، حضرت مالک را توصیه می‌کنند و می‌فرمایند: وصیت مرا درباره بازرگانان و تولید کنندگان بپذیر، این‌ها کسانی هستند که خود را به خطر می‌اندازند و اسباب آسایش مردم را فراهم می‌آورند. ایشان هم چنین، در بیانی ارزشمند، می‌فرمایند: این گروه سرچشمه جوشان همه منافع و اسباب زندگی مردم هستند و تو، به عنوان حاکم و ولی مردم، باید

از آنان حمایت کنی.

نکته راهبردی دیگری که در نامه حضرت امیر خطاب به مالک اشتر وجود دارد این است که مطابق سفارش ایشان نگاه به تولیدکننده نباید این باشد که این ها منشا درآمد برای دولت هستند؛ بلکه باید نگاه آن باشد که این ها منشا آبادی کشور هستند. این نگاه، بیانگر و ارایه دهنده نگاه بسیار مهم است که کارگذار دولت باید وقتی با تولید کننده مواجه می شود به گونه ای به وی نگاه کند که وی احساس کند صاحب ثروت است. به زبان دیگر اگر چه این مطلب که باید از تولید کننده مالیات گرفت بحث درستی است؛ اما مواجهه کارگزاران با تولید کنندگان، پیش از هر چیز، نباید این گونه باشد که آنها منشا درآمد هستند؛ بلکه اولویت اول نگاه باید این باشد که ایشان منشا آبادانی هستند.

توصیه هایی که حضرت به مالک دارند بسیار ارزشمند است. حضرت به مالک می فرمایند: باید کوشش تو در آبادی زمین بیش از جمع خراج باشد؛ زیرا خراج جز با آبادانی به دست نمی آید و آن کسی که بخواهد مالیات را بدون عمران و آبادانی مطالبه کند شهرها را خراب و بندگان خدا را نابود کرده است و حکومتش مدت زیادی دوام نخواهد آورد.

اگر سنگینی مالیات یا رسیدن آفات یا کمی آب و خشک شدن چشمه ها یا عوامل دیگر سبب شود تا به تو شکایت آورند مالیات را به مقداری که حال آنان بهبود آورد تخفیف بده و هرگز این تخفیف بر تو گران نباشد؛ زیرا گنجینه ای است که سرانجام آن را در آبادانی و عمرانی دولت خویش به کار می گیری و سبب می شود که از تو به خوبی ستایش کنند و در گسترش عدالت از ناحیه تو با خرسندی برخورد کنند و تو نیز از آنان خوشنود می شوی و تو می توانی از طریق ذخیره ای که برای آنان قرارداده ای بر آنان اعتماد کنی و نیز می توانی با این عمل، که آنان را به عدالت عادت داده ای، بر آنان مطمئن باشی؛ زیرا گاهی برای تو گرفتاری هایی پیش می آید که باید بر آنان تکیه کنی، و در این حال، آنان تحمل آن را خواهند داشت؛ اما ویرانی زمین تنها به این علت است که کشاورزان و صاحبان زمین فقیر شوند و بی چارگی و فقر آنان به سبب آن است که زمام داران به ثروت اندوزی می پردازند و از تاریخ عبرت نمی گیرند.

تحلیل این فراز زمان طولانی ای را می طلبد، با این حال به صورت خلاصه به بخش هایی از آن می پردازیم. اولین مطالب رویکردی است که ولت باید در مواجهه با تولید کنندگان داشته باشند. بحثی که امام (ع) در این جا بر آن تأکید می کنند این است که اگر تولید کنندگان اظهار کردند که ما مشکل داریم باید به مشکلات آنها گوش فرا داد

ژاپنی ها از زمان جنگ جهانی دوم به بعد روحیه حمایتگری از تولیدات داخلی شان را حفظ کردند و با همین روحیه تا امروز توانستند مقابل محصولات چینی که قصد داشتند بازارهای داخلی این کشور را تصاحب کنند، بایستند.

کمپین حمایت از تولید بعد از جنگ جهانی دوم

ژاپن از همان زمانی که در جنگ جهانی دوم شکست خورد کمپینی را به جهت حمایت از اقتصاد و تولیدات ملی تشکیل داد که هنوز هم می توان گفت مردم این کشور به آن وفادارند. پروفیسور تسورو شیگتو که پس از پایان جنگ و تشکیل دولت ائتلافی در ژاپن معاون کمیته هماهنگی های جامع در این کشور بود، گزارشی را با نگاه عینی گرا منتشر کرد که در نوع خود بیانیه کمپین حمایت از تولیدات این کشور محسوب می شد و به آن نام «گزارش واقعی اقتصاد» اتلاق شد.

در بخشی از متن این گزارش آمده است: «مردم نیز چون وضع اقتصاد خانوار خویش، می باید به اقتصاد کشور بیندیشند و رفتار و اندیشه های اقتصادی خود را چه در زمینه تولید، چه در زمینه مصرف، چه در زمینه پس انداز، چه در زمینه سرمایه گذاری و چه در زمینه تعادل درآمدها با هزینه ها و پس اندازها با آن هماهنگ نمایند.»

با انتشار این گزارش دولتمردان ژاپنی تلاش کردند تا اولین قدم ها را برای حمایت از تولید و اقتصاد کشورشان بردارند. این گزارش تلاش کرد تا روح ملیت تحقیر شده شهروندان ژاپن را زنده کند. شیتگو می خواست لزوم اتکا به توان داخلی را به مردم کشورش گوشزد کند.

ترجیح کالای داخلی کم کیفیت به خارجی

همین ترغیب دولت ژاپن نسبت به مردمش هم سبب شد تا فرهنگ حمایت از تولید ملی در مردم این کشور نهادینه شود. در این خصوص صاحب نظران معتقدند از دوره بعد از شکست ژاپن در جنگ جهانی تا به امروز مردم ژاپن کالای داخلی و حتی کم کیفیت کشورشان را به اجناس خارجی ترجیح می دهند. مردم این کشور از کودکی آموزش دیده اند و مسائل فرهنگی در خصوص حمایت از تولید ملی به آنها منتقل شده است. همین وضعیت هم سبب شده است تا آنها اجازه ندهند تا چین در شرایط جدید دنیای امروز بتواند اقتصاد کشورشان را زمین گیر کند.

راهبرد مقابله اقتصادی ژاپن با چین طی سال های اخیر در شرایطی صورت گرفته است که این کشور با مشکلات عدیده ای همچون کاهش روز افزون جمعیت، سطح بالای مالیات و دسترسی محدود به منابع طبیعی در این کشور مواجه است. با این حال دولت به خوبی موانع تولید در کشورش را شناسایی کرده است و در جهت مرتفع کردن آنها قدم برداشته است.

۱۵ راهکار برای حمایت از تولید

در خصوص حمایت از تولیدات داخلی، دولت ژاپن با تدوین سیاست های اصلاحی و ارائه سیاست های پولی مناسب سعی می کند به ارزش پول خود ثبات بخشد و با تورم مقابله کند. کاهش فشارهای مالیاتی، تدوین سیاست های کار متناسب با وضعیت جمعیتی و سیاست های حمایتی درازمدت در حوزه علم و فناوری از جمله سیاست هایی است که در دستور کار دولت ژاپن قرار گرفته است.

ژاپن با محوریت قرار دادن تولید توانسته است به مقاوم سازی اقتصاد خود بپردازد. همین موضوع هم سبب شده است که این کشور بر شرایط دشوار محیطی و تهدیدهای بیرونی خود مسلط شود. در این کشور تولید ملی رکن اساسی است و راهبردهای دولت در خدمت کمک به تولید مشخص می شود. برنامه ریزی برای وضع مالیات، نظام بودجه ریزی، نظام یارانه ای، نرخ ارز، سیاست های تجاری، نظام گمرکی، نظام مبادلات مالی و... همه در خدمت تقویت تولید داخلی تعریف می شود.

در کنار سیاست تجاری همسو با تقویت تولید ملی، سیاست مالی و بانکی این کشور نیز موجب فراهم شدن منابع مالی و سرمایه ای کافی برای تولیدکنندگان ژاپنی شد. شبکه بانکی ژاپن همگام با روحیه و فرهنگ اعتدال در مصرف و پس انداز مردم ژاپن، با جمع آوری سرمایه های خرد و تخصیص تسهیلات به تولیدکنندگان موتور محرک صنعت و فناوری این کشور محسوب می شد.

فراموش نکردن تجربیات شکست بعد از جنگ

نظام برنامه ریزی اقتصادی ژاپن همواره از الگوی حرکت مداوم و تکاملی بهره برده است و دولتمردان این کشور همواره با آگاهی کامل از نقاط ضعف و قوت خود، عزم خود را برای دستیابی به هدف آرمانی کشور که همان «برتری و اقتدار ژاپن» بود، جزم کرده اند و پیامد تصمیم گیری های خود را در مواجهه با چالشها پیش بینی کرده اند.

دولت ژاپن برای برنامه ریزی های تولید محور خود سعی می کند از عبرت های تاریخی خود نیز استفاده کند و تجربیات گران بهای شکست بعد از جنگ جهانی دوم را هیچ گاه فراموش نکند. یکی از این تجربیات جمعیت ۱۳ میلیونی بیکاران بعد از جنگ جهانی دوم و مدیریت دولت در آن زمان است. در آن زمان ژاپن با کمبود مواد غذایی و نرخ های تورم بالا مواجه شد. به طوری که حقوق افراد شاغل هم کفاف اداره زندگی را نمی داد.

در شرایطی که ماشین جنگ باعث شده بود تا ۲۵ درصد از دارایی های غیر نظامی و ۴۱,۵ درصد از ثروت ملی این کشور نابود شود، در چنین شرایطی دولت و مردم با رویکردی منطقی به سیاست هایی که تقویت تولید ملی منتهی می شود و رویکردی درونزا دارند روی آوردند. این روند که منتهی به صنعتی شدن این کشور شد با توسعه فناوری های نوین، ژاپن را به یکی از پیشگامان دنیای معاصر مبدل کرد.

منابع:

قرآن کریم

- مقاله کاربرد نظریه عدالت اقتصادی در نظام اسلامی -- (توتونچیان، ایرج و عیوضلو، حسین (۱۳۷۹)

-جعفری محمدتقی، فرهنگ پیرو فرهنگ پیشرو.

-علی عسگری عبدالعلی، مبانی نظام اسلامی.

-عبدالملکی، حجت الله (۱۳۹۳). اقتصاد مقاومتی: درآمدی بر مبانی، سیاست ها و برنامه عمل (چاپ

چهارم «ویرایش دوم»)، تهران: انتشارات بسیج دانشجویی امام صادق (علیه السلام)

-محمدی ری شهری، توسعه اقتصادی، بی نا

-مکارم شیرازی، ناصر ، تفسیر نمونه

